

Svilanit

LETNIK XXVII

LETO 1989

ŠTEVILKA 9-10

Vsebina:

Leta minevajo, a spomini ostajajo . . .

Osrednja tema:

Trg dela 2

Proizvodna dogajanja:

Z roko v roki z osmošolci! 4

Iz uradnih listov za življenje:

Zakon o finančnem poslovanju 5

Iz dela DPO in društev:

Razstava Dušana Sterleta ali
Bridka vsakdanja zgodba 6

Športne novice:

Po pastirski stezi na Korošico 7

Posojilo, ki ni več posojilo 9

Beneficiran staž za tkalke 10

Joj, kako je b'lo lušno 11

Pogovor z »zelenimi« 14

Upokojili so se:

Metka Kališnik, Jože Kladnik 15

In memoriam:

Nežka Eržen, Slava Suhovršnik 15

Za spominski album:

Praznik v dveh dejanjih 16

Praznik v dveh dejanjih

Jutranje meglice so napovedovale lep sončen dan; 23. september 1989. Čeprav je bila sobota dela prosta, so proti tovarni hiteli naši sodelavci, drugačni kot ob delavnikih. Drugačni ne samo zaradi praznične obleke; na licih jim je igral prijazen nasmeh in v očeh so bile iskre pričakovanja. To so bili naši sodelavci, ki so v jutranji megli hiteli na svečano sejo delavskih svetov, kjer so jim bila podeljena priznanja za dolgoletno delo – deset, dvajset, trideset, petintrideset let . . . Domov so se vračali v soncu . . .

Tudi večer je bil lep. Praznični večer v domžalski športni hali! Pričakovanja, da se dvorana ne bo napolnila, so se k sreči razblinila že kmalu po osmi uri zvečer, ko so bile vse mize zasedene z veselimi sodelavci. Prijazni gasilci so nas stregli, kot da bi bili v uku pri najboljših natarkarjih, ansambel Krt pa je vabil na plesišče. Srečolov za »počitnice brez lukenj« nas je mamil in vsi smo verjeli, da prav nas čaka velika sreča. Bil je zares prijazen praznik. Tovarniški praznik, ki je oznanjal enainštirideset Svilanitovih pomladi.

LETA MINEVAJO, A SPOMINI OSTAJAJO ...

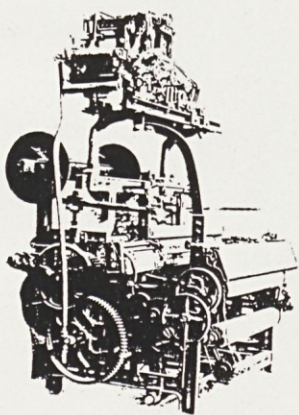
Emi Demšar se je v letošnjem letu pridružila še ena jubilančka, ki si je vsa delovna leta do upokojitve »pridelala« le v tovarni Svilanit. Zato tudi Zinki Osolnik namenimo prostor v našem glasilu.

Prijazno se je odzvala mojemu povabilu za razgovor in obudili sva spomine na njeno prehojeno pot v Svilanitu – dolgo polnih 35 let.

2. novembra 1954 leta je na vrata našega takratnega Mekinjskega obrata potrkalo mlado petnajstletno dekle. Njeno drobno telo bi še potrebovalo razposajeno otroško igro, a težki povojni časi in pomanjkanje ji niso dovolili, da bi svojo mladost doživljala tako kot jo današnja mladina. Tako je postala previjalka. Bila je dobra delavka, zato so ji zaupali bolj zahtevno delo tkalke v obratu v Perovem. Pravi, da so bili to naporni časi. Nikogar v tovarni ni zanimalo, kako je delavec prišel na delo saj ni bilo organiziranih prevozov, noge in kolo so bile edino prevozno sredstvo. Če so hoteli med delom kaj pojesti, so si morali malico prinesiti od doma, o prostih sobotah pa niti razmišljali niso. Vse drugače je bilo kot sedaj, mar ne. Zinka pravi, da smo danes kar malo preveč razvjeni. Pred leti je imela samo 12 dni letnega dopusta in še tega je morala izkoristiti naenkrat. Tudi osebni dohodki so bili slabi. Takrat so vsa sredstva vlagali v gradnjo novih obratov, v nakup novih strojev in za delavca ni bilo denarja.

Nič kaj rada se ne spominja časov, ko je za naporno delo prejela le 80 odstotno plačo. V spominu ji je prav dobro ostal dogodek iz prvega tedna njenega dela. Ker je imelo podjetje ostanek denarja, ga je razdelilo med delavce. Vsi so ga prejeli, le Zinka ne, ker je šele pričela z delom, čeprav si ga je srčno želela. Da pa je tudi ona to dočakala, je moralo preteči kar nekaj dolgih let. Kot tkalka je opravila tudi kvalifikacijo za tkalko in si s tem pridobila pravico do boljšega osebnega dohodka.

Med tem časom si je Zinka ustvarila tudi družino. Po rojstvu prvega otroka se ni več vrnila na delo tkalke. Postala

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
Letnik XXVII. št. 9 – 10 1989
Glasilo delovne organizacije
»SVILANIT« Kamnik

Glasilo urejuje uredniški odbor
Jože Nograšek, Anton Jerman, Sonja Benkovič,
Janez Kimovec, Marinka Pinterič
Odgovorna urednica: Mija Senožetnik
Tehnični urednik: Ivana Skamen in
Andrej Verbič
Naklada: 900 izvodov
Grafična izvedba: Franjo Jereb – Idrinja

je vezalka; najprej je vezala na roke, nato pa na stroju. Kar 10 let je delala tudi ponoči. Ker je imela majhne otroke, v tem obdobju ni imela nobenega pravega počitka in to ji je kar precej načelo zdravje. Toda Zinka je z veliko mero volje in skromnosti prenesla vse napore. Leta 1971 je postala vdevalka izdelovalka galirung in na tem mestu dočakala zasluženo upokožitev.

V Zinkinih 35 letih dela je bilo veliko lepih in manj lepih dogodkov. Veselje ali bolečina sicer mine, a spomini nanje pa v človekovi podzavesti le ostanejo. Nikoli ne bo pozabila bolečine in žalosti, ki jo je doživela, ko je 1979

Vera Bukovec, 10 let

Miha Papler, 10 let

Milena Spruk, 10 let

Mija Filipič, 10 let

Izpolnujemo obljubo iz prejšnje številke Kamniškega tekstilca in objavljamo fotografije sodelavcev – jubilarov (seveda le tistih, ki so se odzvali našemu povabilu in se pustili ujeti v fotografsko oko), ki nam jih ni uspelo objaviti za praznično številko

leta požar uničil tkalnico. S solzami v očeh mi je pripovedovala o tem dogodku in spoznala sem njeno resnično pripadnost našemu kolektivu, njeno skrb za naše skupno premoženje in za našo bodočnost.

Od najinega pogovora do njenega zadnjega delovnega dne je bilo pred njo še 16 ur »šihta«. Pravi, da se bo težko poslovila od svojih sodelavcev, saj so bili dolga leta skupaj in so bili kot ena družina.

Sedaj je Zinka že uradno upokožena. Tam v svojem domu pod Kamniškimi planinami bo uživala zasluženi pokoj. Negovala bo svoj vrtiček, varovala svojega ljubega vnučka, za kakšno dobro knjigo pa upamo, da ji bo ostalo še kaj časa.

Zinka, želimo vam zvrhan koš zdravja in sreče v jeseni življenja, pa še velikokrat se vrnite v svoj drugi dom, saj ste v njem pustili več kot pol svojega življenja in mnogo, mnogo žuljev. Srečno!

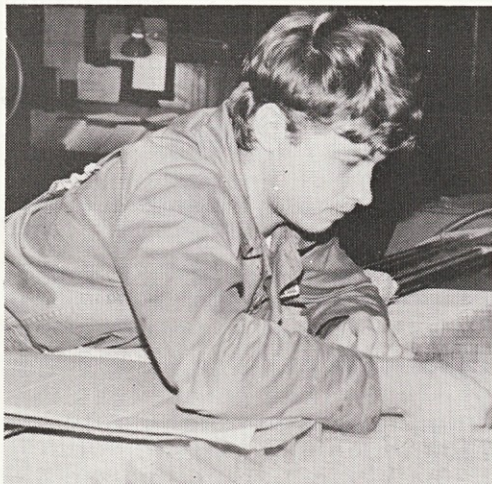
Jana Maletič

Fotografija je stara natanko 10 let in je nastala prav ob priložnosti, ko je Vladimir Štimac postal naš novi sodelavec

Vladimir Štimac, 10 let

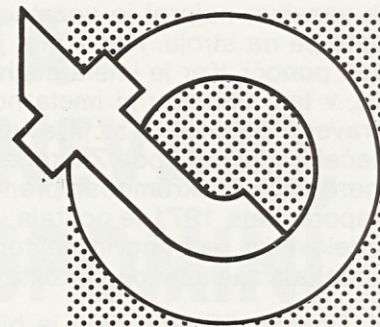
Anton Bobek, 10 let

Alojz Golob, 30 let

Vera Pavlič 20 let

Osrednja tema

TRG DELA

S sprejetjem zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (Ur. list SFRJ 60/89) so se razveljavile tudi določbe Zakona o združenem delu, ki so urejale področje delovnih razmerij in s tem je bila dana osnova, da se po zakonu o podjetjih tudi urejanje delovnih razmerij postavi na tržne pogoje gospodarjenja.

V času sprejemanja zakona in obravnavi pripomb na predlog so bila prisotna številna razhajanja v pogledih na rešitve, saj so eni želeli v čim večji meri ohraniti določbe Zakona o združenem delu in s tem tudi veliko zaščito delavca, drugi pa so zatrjevali, da je veliko pristojnosti potrebno dati tistim, ki delovni proces vodijo. V razpravi so bili precej aktivni tudi sindikati, čeprav je obravnava in sprejemanje zakona potekalo ob mnogo manj široki množičnosti, kot je bilo ob sprejemanju Zakona o združenem delu. Po strokovnih ocenah je sprejeti zakon kompromis, ki se ni otreseel vseh ostankov preteklosti, ni pa tudi izključno tržno naravnan. Nekatere nedorečenosti zakona bo še možno dopolniti v republiškem zakonu, pričakovati pa je tudi, da bo z razvojem tržnega gospodarstva in novimi izkušnjami doživel še tudi kakšno dopolnitev.

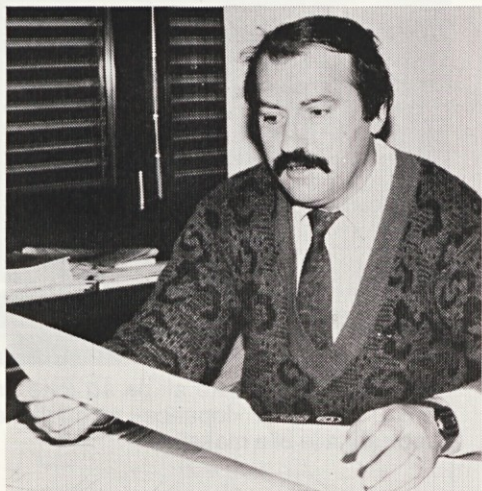
Najpomembnejše značilnosti, ki jih Zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja uvaja so:

- zagotovitev enotnosti sistema delovnih razmerij in celotnega trga,
- pri urejanju delovnih razmerij naj bi prevladovala konkurenca, sposobnost in znanje,
- zaradi potreb po prilagajanju tržnim razmeram bo zakon zagotavljal tudi večjo mobilnost delavcev,
- ukinja se monopol nad delovnim mestom,
- razširjajo se pooblastila poslovnih delavcev,
- zaostruje se odgovornost za izpolnjevanje delovnih obveznosti.

Že kratek pregled teh novosti daje slutiti večje spremembe in postavljajo se številne dileme. Z razgovorom s poslovodnimi in kadrovskimi delavci, sindikalisti, dosedanjimi člani komisij za delovna razmerja in drugimi se je želelo ugotoviti, koliko v tem trenutku poznajo sprejete spremembe delovne zakonodaje, kje vidijo prednosti in slabosti ter kakšne posledice naj bi to imelo na rezultate dela in poslovanje.

Tov. Jerman, ob sprejemu zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja je bilo precej govora o trgu delovne sile ter institutih, ki naj bi urejali zaposlovanje v naših razmerah tržnega gospodarstva. Kako si kot vodja kadrovske socialnega oddelka predstavljate trg delovne sile in katere so po vašem mišljenju najpomembnejše novosti novega zakona?

Trga dela si prav gotovo ne moremo predstavljati tako, kot je pri nas ponekod že obstajal, da je delavec z vložitvijo kapitala prišel do prednostne

Alojz Jerman: Trg dela bo zaživel šele po določitvi lastnika kapitala in sredstev

pravice pri zaposlitvi oz. si to zagotovil s podkupnino. To so anomalije tako samoupravnega kot tržnega gospodarstva.

Trg dela si predstavljam kot prosto ponudbo in povpraševanje po delu in na osnovi dela in ustvarjene vrednosti, oblikovane cene dela. Mislim, da trenutno pri nas teh možnosti še ni, ker ni določena lastnina sredstev oz. kapitala, ki mora biti raznovrstna, tako kot je sedaj opredeljena v zakonu o podjetjih. O trgu dela bomo lahko govorili, ko bomo imeli znano lastništvo kapitala in ponudbo delovne sile.

V primerjavi s starim zakonom je v novem dan večji poudarek znanju in strokovnosti, mislim na vsebino in rezultate in ne na formalnost kot je bilo to v preteklosti. Pomembna se mi zdijo tudi pooblastila poslovodnim delavcem, ki se izražajo z njihovim vplivom na razporejanje delavcev in delovnega

časa, vplivom na plačo delavca glede na njegov prispevek k rezultatom dela, izrekanje lažjih disciplinskih ukrepov in seveda tudi njihovo povečano odgovornostjo za rezultate poslovanja.

Precej je poostrena odgovornost do dela in poenostavljeno odločanje. Mislim, da sedaj delovno mesto ni več enkrat za vselej pridobljena pravica ampak bodo o delavčevi vrednosti odločali rezultati in njegovo delo. Glede na zaenkrat nedoločeno lastnino obstoja možnost neobjektivnosti oz. celo šikaniranja delavcev s strani poslovodnih delavcev in morda celo privatizacije odločanja, vendar mislim tudi, da dobri delavcev res nihče ne preganja. Poslovođenje si lahko predstavljamo na dva načina in sicer ali kot oblast ali pa delo, pravico do urejanja poslovanja. Pravilna razlaga je zadnja in bo v večini tudi obveljala, bodo pa tudi primeri, ko si bodo posamezniki skušali to urediti tudi kot oblast.

Zakon zagotavlja še vedno zaščito delavcu in sankcije za poslovodne delavce v primeru kratenja pravic delavcu so ostre. Iz pravno formalnega vidika je delavec le zaščiten.

Mislim, da se povečana odgovornost do dela kaže tudi v tem, da bo delavcu prenehalo delovno razmerje, če bo več kot 5 dni neopravičeno izostal iz dela in zato ne bo potreben disciplinski postopek, ampak bo to prenehanje po zakonu. Sicer pa se disciplinska odgovornost izraža samo s tremi disciplinskimi ukrepi in sicer opominom, denarno kaznijo in prenehanjem delovnega razmerja. Zakon zaenkrat tudi ne dopušča več odložitve izrečenega ukrepa prenehanja delovnega razmerja pač pa to pomeni tudi dejansko prenehanje dela.

Zakon o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja postavlja v enako praven položaj tako delavca kot podjetje, delavčeve pravice naj bi bile odvisne predvsem od njegovega dela in rezultatov, delo se bo moralo porediti učinkom podjetja in zaradi nedoseganja rezultatov dela bo delavec lahko premeščen na drugo delo in če ga bo odklonil oz. primerne delo ne bo, mu lahko preneha tudi delovno razmerje.

Takšna pravila ponašanja pa so precej drugačna od dosedanjih in bodo po določitvi lastnine kapitala in sredstev vplivala na oblikovanje trga dela.

Tov. Frantar, do sedaj si bila predsednica komisije za delovna razmerja. Kako gledaš na dosedanjo prakso in na novo zakonodajo s področja delovnih razmerij?

Predsednica komisije za delovna razmerja sem v tem mandatu in komaj čakam, da mi poteče. Mislim, da ima takšna komisija težko delo, zlasti še sedaj ob zmanjšanem zaposlovanju. Mislim, da smo delali pod precejšnjimi

Riharda Frantar: Odločanje o pravici do dela je bilo težko že dosedaj, bo pa še težje, ker je ponudba večja od povpraševanja in pogoji gospodarjenja težji

pritiski in odločali predvsem o formalnosti postopka, ne pa tudi o vsebini kadrovanja.

Ni bilo posebnih zapletov, da je bilo objavljeno prosto delovno mesto, da so prispele prijave, opravljeni razgovori s prijavljenimi kandidati. Pri izbiri kandidatov pa je bilo prevladujoče mišljenje delovne sredine oz. vodje dela, vsaj v večini primerov. Menjavali pa so se tudi kriteriji, saj smo enkrat poudarjali formalne zahteve izobrazbe in prakse, drugič kvaliteto delavca in njegove pretekle rezultate, tretjič ob zapiranju tovarniških vrat vztrajali ob izbiri notranjih kandidatov, pa četudi v nasprotovanju vodje dela.

Nova zakonodaja mi je poznana le iz sredstev informiranja. Mislim sicer, da je prav, da imajo poslovodni delavci pravico do odločanja in razporejanja delavcev, vprašanje je le, koliko jih bo to pravico imelo in če bodo to le posamezniki, če jih to ne bo preveč obremenjevalo in odvrčalo od globalnih problemov in seveda je lahko vprašljiva tudi objektivnost.

Odločanje o sprejemu na delo, razporejanju in prenehanju dela je težka naloga, posebno še, ker trenutno dela ni. V samoupravnem sistemu pa je to verjetno še težje, saj se skoraj ne da razmejiti, kaj je strokovni predlog in kaj samoupravna odločitev. Tako kot je bilo pogosto za nas samoupravljalce težko odločati o pravici do dela, mislim, da bo težko in velika obremenitev tudi za poslovodne delavce.

Tov. Jeglič Joži, je v tem mandatu predsednica disciplinske komisije, pred tem pa je bila dva mandata predsednik konference sindikata in ji je vprašanje odgovornosti za delo dobro poznano. O odgovornosti pa razmišlja takole:

Jožica Jeglič: Smo v trenutku, ko bomo morali pozabljati samo na pravice in se zavedati tudi odgovornosti

Samoupravljanje nas je razvadilo, tako da iščemo samo pravice, pozabljamo pa na odgovornost. Pogosto se tudi ne zavedamo, kako hitro lahko delo tudi izgubimo, ko pa smo na tem robu, pa iščemo vse mogoče okoliščine in vzroke, pozabljamo pa, da smo v tovarni zaradi dela. Mislim, da ukrepi za slabo delo morajo biti ostri, sicer ne zaležejo, o posledicah slabega dela in kršitvah delovnih obveznosti moramo razmišljati stalno in ne le takrat, ko smo kršitev storili ali slabo delali.

Pri obravnavi kršitev delovnih obveznosti na disciplinski komisiji se že takoj vidi, kdaj bo izrečeni ukrep zalegel oz. če se bomo z delavcem ponovno srečali. Marsikomu ukrepa sploh ne bi bilo potrebno izreči, dovolj je že opozorilo, drugi pa trdovratno zatrjujejo, da niso krivi, četudi je vse jasno dokazano in smo zato krivi in krivični člani disciplinske komisije, ne pa delavec, ki je kršitev storil.

Glede pooblastil poslovodnim delavcem za izrekanje disciplinskih ukrepov nimam posebnih pomislov, direktorjem bi prepustila tudi odločanje o prenehanju delovnega razmerja, če je kršitev očitna in nesporna.

Možnosti subjektivizma ali šikaniranja bo pokazala praksa, mislim pa, da so vodje dela že sedaj in bo tako tudi v bodoče, delavca lahko oblatili ali pa mu greh skrili.

Mislim, da je uravnilovka preveč prisotna. Uravnilovka pa ni samo razmerje med vodilnim delavcem in delavcem z najnižjo plačo, uravnilovka je tudi med dobrimi in slabimi delavci. Za slabo delo se še vedno preveč zasluži, ko bo prispevek delavca realnejše vrednoten, bo tudi delavčev prispevek k

rezultatom poslovanja boljši. Zelo slabi delavci imajo predobre plače. K dobremu delu nas lahko vodi le primerna stimulacija, na denar smo vsi občutljivi, ukrepi in sankcije pa so namenjene le manjšini.

Tov. Nograšek Jože, Zakon o združenem delu je naloge sindikata omenjal okoli 150 krat, v zakonu o Podjetjih in delovnih razmerjih je omenjen le v enem členu. Kako bo sindikat v praksi uresničeval vse tisto, kar omogoča sedanja zakonodaja?

Resnica in praksa je nekje v sredini med Zakonom o združenem delu in Zakonom o podjetjih in stvari se čez noč ne bodo spremenile. Vsega, kar je Zakon o združenem delu predpisoval nismo mogli uresničiti, ker je tega bilo preveč in zato tudi strokovno nismo bili sposobni.

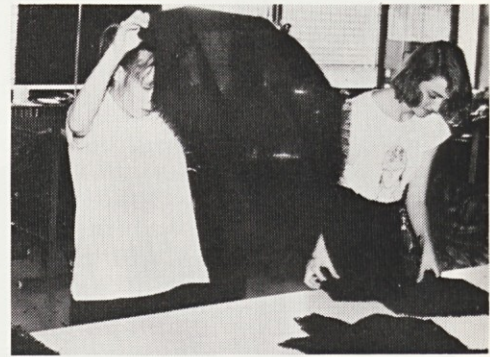
Vloga sindikata po novi zakonodaji pa zaenkrat še tudi ne bo takšna, kot je n.p.r. na zahodu, ker so pri nas razmere drugačne. Če bo sindikalist strokovno usposobljen in dobival plačo izven podjetja, potem bo lahko deloval kot sindikalist. V naših razmerah pa bo verjetno nekje na sredi med delavci in vodstvom podjetja, zato bo o organiziranosti sindikata potrebno resno razmisliti in ga opredeliti na realne možnosti, ne pa stvari idealizirati, kot smo jih in jih še. Mislim, da se sindikat težko vključuje v vsa področja poslovanja, saj se na vse res ne moremo spoznati.

Prav pa je, da sindikat ščiti delavce, vendar dobre in ne slabe. Pooblastila poslovodnim delavcem so potrebna in mislim, da ob dobrih rezultatih poslovanja sploh ne bodo problematična. Če pa so rezultati slabi, pa imajo po-

Z ROKO V ROKI Z OSMOŠOLCI!

Že nekaj tednov imajo v konfekciji svile posebne pomočnike – osmošolce, ki s čiščenjem in zlaganjem rut in šalov pridno služijo denar za končni izlet. Kako pomembno je zanje slovo od osnovnošolskih klopi zgovorno priča njihova vnema in zagnanost, da bi bil kupček očiščenih in zloženih izdelkov čim večji.

In to ob šolskih obveznostih, ki niso majhne v najvišjem razredu! V petih dneh skupini desetih solarjev uspe zaslužiti okoli 6 milijonov dinarjev; za njihove oči kar veliko, za tovarno pa strošek, ki bi bil bistveno večji, če bi delo opravil redno zaposlen delavec.

Jož, so tele rute velike ali pa so roke prekratke! Zvečer so »lopatice« močno bolele in potrebna je bila masaža.

Skupina iz 8.b na popoldanskem »šihu«

Jože Nograšek: Sindikat ni uresničil vsega, kar je predpisoval Zakon o združenem delu in čez noč ne bo uresničil vsega, kar se od njega pričakuje

slovodni delavci pooblastila za ukrepanje za odpravo napak in slabih rezultatov, ki so jih tudi sami povzročili.

Delavski svet ima pooblastila za kontrolo dela poslovodnih delavcev in se mora te odgovornosti tudi pravočasno zavedati, ne šele takrat, ko je že prepozno. Vloga sindikata bo morala biti res sindikalna, tako kot je to na zahodu, v zaščiti pravic delavcev. Danes se sindikat ceni, če organizira ugoden nakup ozimnice, mesa ipd. Mislim, da se bo prava vloga sindikata pokazala o razreševanju ekonomskih in tehnoloških viškov, da bodo kriteriji razreševanja čim objektivnejši, seveda pa tisti delavci, ki so že šli ali pa še bodo, na cesto, sindikatu ne bodo nikoli ploskali, pa naj bo še tako realen in objektivni. Razmere in rezultati pa nas silijo v to, da bomo postali v zah-

tevah in iskanju pravic realnejši in imeli drugačen odnos do dela.

* * * *

Razmišljanja o delovnem mestu se bodo zaradi razmer in rezultatov gospodarjenja in tudi zaradi nove zakonodaje postopno spremenila, da to ni več samo pravica, ampak tudi obveznost. Razmišljanja o delovno pravni zakonodaji so različna tako pri strokovnih delavcih, kakor tudi tistih, ki so tako ali drugače občutili represivne določbe zakona. Danes bi bili mnogi že tudi veseli, da bi delo sploh dobili, človeška slabost pa seveda je, da ko ga imamo, želimo od njega čim več. Zaradi slabih rezultatov pa so minili časi, ko smo iskali le pravice, postopoma se bomo zavedli, da le delo in rezultati dela določajo pravice delavca in njegovo plačo. Bogo Wiegele

Kdo pravi, da fantje nismo t'ko ful dobri kot punce?

Iz uradnih listov za življenje

ZAKON O FINANČNEM POSLOVANJU

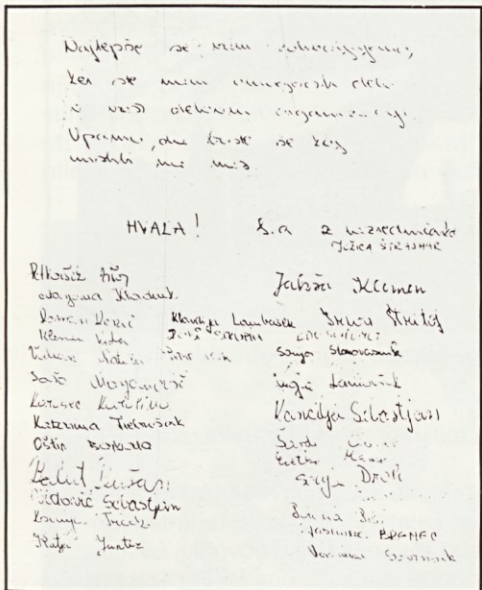
Med novimi predpisi, ki dajejo normativno podlago za začetek izvajanja gospodarske reforme je bil sprejet tudi Zakon o finančnem poslovanju. S tem zakonom se urejajo številna vprašanja s področja financiranja poslovanja, plačevanja, ohranjanja plačilne sposobnosti in pokrivanja izgub. Pri pripravi in sprejemanju zakona o finančnem poslovanju so izhajali iz tega, da je finančno poslovanje delno urejeno s tem zakonom, delno pa tudi z drugimi zakoni in sicer z Zakonom o obligacijskih razmerjih, Zakonom o menici, Zakonom o čeku in drugimi zakoni, ter iz družbene opredelitve, da je potrebno omejiti vlogo države samo na tiste funkcije, ki so nujne za tržni način gospodarjenja. Na ta način je iniciativa prepuščena organizacijam, ki postajajo samostojni gospodarski subjekti. Iz tega pa izhaja tudi njihova večja ekonomska odgovornost za lastno poslovanje in razvoj. To pa je v bistvu tudi ena izmed temeljnih reformskih opredelitev, ki naj bi neposredno vplivala na večjo učinkovitost uporabe sredstev reprodukcije oziroma finančnega poslovanja. Upravljanje s finančnimi sredstvi v organizacijah mora biti v tem, da se z njihovim obračanjem ustvari maksi-

malen dobiček in da se zagotovi plačilna sposobnost in pogoji za njeno ohranjanje. Finančna sredstva je torej potrebno vlagati v posle, ki bodo dali največji donos, v posle z veliko stopnjo zanesljivosti, da se bodo sredstva ponovno vrnila v denarno obliko. Zakon o finančnem poslovanju obravnava samo temeljna vprašanja in zato bodo morale organizacije same natančneje urediti svoje finančno poslovanje, to pa seveda pomeni veliko večjo odgovornost kot je sedaj.

In kaj ureja zakon o finančnem poslovanju?

V prvem delu zakon o finančnem poslovanju ureja financiranje poslovanja oziroma reprodukcije. S tem v zvezi zakon vsebuje rešitve, ki se nanašajo na način zbiranja in pridobivanja finančnih sredstev, kot tudi njihovo razporejanje na posamezne vire.

V drugem delu zakon ureja plačevanje in zavarovanje plačil ter vprašanje plačilne sposobnosti in njenega ohranjanja. Dolžniško upniško razmerje je urejeno z zakonom o obligacijskih razmerjih in sicer tako, da ustreza tržnim pogojem gospodarjenja. Tretji del zakona ureja način kritja izgube in določa pogoje za uvedbo sa-

Prijazna zahvala zasluži prijazno obljubo, da bomo še »mislili« nanje! B'li so z'lo pridni!

Tako osemčki iz OŠ Marije Vera iz Duplice, njihovi vrstniki iz 8. b pa čisto drugače; fantom se je vse skupaj zdelo en velik dolgčas, zato so si naredili en velik špas. Končal se je z disciplinskim ukrepom – predčasnim odhodom domov!

Sicer pa so ostali osmošolci prislužili vsi pohvalo za pridnost in vztrajnost!

nacijskega in stečajnega postopka. Pri tem je zelo pomembno, da je ob ukrepih, ki se sprejemajo ob motnjah v finančnem poslovanju, dan večji podarek plačilni nesposobnosti kot pa sami izgubi. Druga bistvena novost je v tem, da dobivajo zelo pomembno vlogo upniki. Bistveno poenostavljen pa je tudi postopek za uvedbo sanacije in stečaja.

Z vidika financiranja poslovanja organizacij zakon zahteva, da organizacija zagotavlja dolgoročno finančno stabilnost in plačilno sposobnost, saj se samo tako lahko zagotavlja pravočasno poravnavanje terjatev. V 5. členu Zakona o finančnem poslovanju je naštetih več načinov, po katerih organizacija pridobiva in zbira finančna sredstva. Po tem členu organizacija pridobiva in zbira finančna sredstva: z vlaganjem ustanoviteljev, z izdajanjem vrednostnih papirjev, s posojili od domačih in tujih vlagateljev, iz rezultatov poslovanja, z namenskimi dotacijami, na podlagi samoprispevkov in solidarnosti, z odstopanjem davkov in prispevkov, ter na druge načine, ki so v skladu z zakonom. S pridobivanjem in zbiranjem finančnih sredstev se oblikujejo trajni in občasni viri financiranja.

V določbah, ki urejajo sistem plačevanja in ohranjanja plačilne sposobnosti je predvsem treba poudariti, da je bil ukinjen Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, z njim pa tudi tako imenovana »jugo« menica, ki je bila vpeljana 1976 s prehodom na plačano realizacijo. Menica po Zakonu o zavarovanju plačil je ukinjena zaradi ponovnega prehoda na fakturirano realizacijo.

Zakon o finančnem poslovanju določa, da je treba finančno poslovanje vseh organizacij urediti tako, da bi z uporabo predpisanih pravil in postopkov pri plačevanju in zavarovanju plačil dosegli popolno kontrolo denarnega prometa, plačilne sposobnosti in likvidnosti kot tudi urejeno varstvo upnika.

Bistvena novost, ki jo prinaša zakon je tudi v tem, da se organizaciji prepušča svoboda glede dogovarjanja rokov dopetja in načinov poravnavanja medsebojnih obveznosti. Določeno je namreč, da je obveznosti treba poravnati v pogodbenih rokih. Glede zavarovanja plačil zakon predvideva, da lahko upnik s pogodbo zavaruje plačilo tako, da mu dolжник izroči menico, ček, bančno garancijo ali pa plačilo zavaruje na kakšen drug način v skladu s predpisi obligacijskih razmerij.

V tretjem delu zakona je kritje izgub določeno tako, da se izguba pokriva izključno z nepovratnimi sredstvi. Zakon nič več ne ureja vprašanja izgub med letom, niti za to ne predpisuje kakšnih sankcij ali drugih ukrepov. To pa seveda še ne pomeni, da organiza-

ciji, ki posluje z izgubo, med letom ni treba analizirati vzrokov nastalih izgub in sprejemati potrebnih ukrepov za odpravo vzrokov izgub.

Kar zadeva izgubo po letnem obračunu zakon določa, da se izguba pokrije praviloma v tekočem letu in sicer: z razpoložljivimi sredstvi rezerv, s sredstvi rezerv drugih organizacij, s sredstvi drugih skladov, oblikovanih za kritje izgub, z dotacijami, z odpisi terjatev upnikov, z delitvijo dobička, v breme lastnega kapitala, z odpisom v stečajnem postopku v breme poslovnega sklada. Zakon o finančnem poslovanju ne zavezuje več organizacije, da si mora v primeru sanacijskega postopka izdelati sanacijski program. Zakon določa samo obveznost, da organizacija, ki izkaže izgubo po letnem obračunu, v 30 dneh po predložitvi letnega obračuna ugotovi, ali nastala izguba

ogroža uspešno poslovanje in vpliva na plačilno sposobnost. Če to ugotovi, mora uvesti sanacijski ali stečajni postopek. V sanacijskem postopku organizacija odpravlja vzroke izgub, finančno pa se sanira predvsem s povečanjem trajnih virov financiranja. V zakonu je tudi posebej določeno, da mora organizacija uvesti stečajni postopek, če doseže celotna nekrita izguba po letnem obračunu 50 odstotkov trajnih virov.

Na področju financ je z zakonom o finančnem poslovanju prišlo do precejšnjih sprememb. Namesto državne ureditve posameznih vprašanj, je to prepuščeno organizacijam, ki si jih v precejšnji meri uredijo same. To pa seveda pomeni za organizacijo hkrati večjo poslovno svobodo in pa seveda tudi precej večji riziko.

Milojka Kolarič

RAZSTAVA DUŠANA STERLETA ALI BRIDKA VSAKDANJA ZGODBA

V kulturni praznični program je Nataša vpletla grenkobo, ki jo je občutila ob laičnem ocenjevanju razstave

Že dolgo ni nobena razstava v Svilanitu dvignila toliko prahu, kot prav razstava Dušana Sterleta.

Izrečenih je bilo veliko besed, kritik glede same tehnike slikanja (večini so se zdele slike pretemne, prevelike, ljudje na njih pa preveč žalostni). Zame so te kritike pomenile »veliko kost« za razmišljanje; sploh ni slabo, da se je toliko govorilo, šušljalo (in smejalo), saj iz tega sklepam, da so ljudje vendarle gledali in opazovali razstavo, to pa je bil tudi njen osnovni namen. Po drugi strani pa se sprašujem, zakaj pravzaprav sploh so razstave v tovarni?

Njihov namen naj bi bil seznanjati in približati ljudem umetnost slikarjev – slikanje v različnih stilnih obdobjih, v različnih slikarskih tehnikah – ob tem da jim ni potrebno v nobeno galerijo ali muzej, ampak si to lahko ogledajo kar v tovarni.

Druga stvar je ocena razstave. Pri nas je tako, če je večini všeč razstava je slikar dober, je razstava dobra. Problem pa se pojavi, če večini razstava ni všeč, kot v tem primeru – torej je slikar slab, razstava slaba, pa še referent za kulturo je slab. Kje je torej rešitev? Zamenjati referenta ali . . .

Prah po razstavi se je polegel, nihče več ne govori o tem, a vendar je ostalo tam kje zadaj grenko spoznanje.

Vaša Nataša

Športne
novice

PO PASTIRSKI STEZI NA KOROŠICO!

Da je bil letošnji planinski pohod poln neplanskih dogodivščin, ve 20 Svila nitovcev, ki smo se napotili na enodnevni izlet v Kamniške planine.

Pred tovarno smo se zbrali že ob 6. uri zjutraj in se odpeljali z osebnimi avtomobili proti Logarski dolini. Da bi bila pot čim krajša, smo poiskali bližnjice. Že pred vrhom Črnivca smo zavili levo, proti Veliki planini. Na tej cesti ni bilo dobro preveč pritiskati na plin, saj je že po nekaj metrih vožnje

Gremo prav ali ne; se sprašujemo in gledamo po vrhovih

»Le čim več ven poberi, da bo lažji«, pravi Ivan svoji ženi

Dobrodošel počitek, tudi za Štefko in Anico, za hrbtom pa ju opazuje radovedna telica

Pa naj kdo reče, da malica ni ta'boljša stvar

zahtevala svojo žrtev – zlomljen Bogotov »auspuh«. So pa fantje dokazali, da so kos tudi mehničnim večšinam, čeprav niso od tega »foha«. Le močan, pokajoč glas avtomobila je nato spominjal, kot da vozimo na rally dirki. Po uri vožnje smo mimo KRANJSKEGA RAKA in dolini LUČKE BELE prispeli do konca poti, katero so zmogli naši jekleni konjički.

Naprej smo šli peš, otovorjeni vsak s svojo malico in rezervnimi oblačili, kajti ta dan ni obetal sonca. Že kmalu pa se je izkazalo, da za planinskega vodnika ni dovolj le poznavanje planinske karte, tokrat nas je po pravi poti bolj vodil Lojzetov in Genadijev čut orientacije. Začetek poti so označevala, nenavadna za planinsko pot, rumeno-rdeča markirna znamenja. No, kasneje

nam je kar odleglo, ko smo hodili po ta pravih belo-rdečih markacijah. Če pa je le kdo med vami, ki ve pomen rume-no-rdečih markacij naj pove, da bomo drugič vedeli tudi mi – pohodniki.

Po ozki, strmi poti čez ŽEGNANI STUDENEC in STARE ŠTALE je korak kolone postal počasen. Krepko smo grizli v kolena, izogibati pa smo se morali tudi »kravjim pogačam«, kar je dokazovalo pastirsko pot. Da nas je pot pošteno grela in seveda tudi zlakotnila, je bil kratek postanek za malico še kako dobrodošel. Kravji zvonci so močno pozvanjali okoli nas, naše malice med telicami pa je bilo kmalu konec.

Tu se je skupina razdelila v dve skupinici pohodnikov. »Ta'hitri« so odbrzeli po pastirski stezi naprej proti vrhu. Mi »ta'počasni« pa smo bolj s pogledi

Za mizo v Kocbekovi koči sta Lojze in Genadij izmenjala vtise o prehojeni poti. Peter in oba Toneta pa nemo poslušata.

Da bi Jerasovima dolžina poti delala težave, kje pa! Francka se vsako leto odpravi, skupaj s 100 ženskami tudi na Triglav, v organizaciji revije Antena. Janezova pipa pa je dišala po koči.

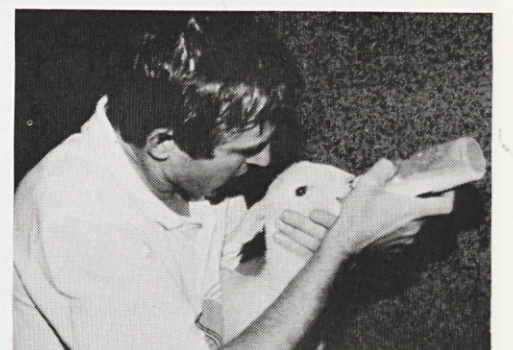
Rifelnovim znancev ne manjka... Ivan v pogovoru.

Slika za »družinski album«

Pred Kocbekovim domom še zadnji posnetek; nismo vsi: »ta'hitri« – Rifelnovi so že naprej, »ta'počasni« še v koči, Bogo pa skrit za fotoaparatom.

»Krušni oče Drago« se je hitro znašel in tako potešil lakoto jagenjčku, ki mu celj ni delal težav.

iskali cilj našega pohoda – vrh Ojstrice, ki pa ga je zavijala megla. Počasi smo pot nadaljevali. Družbo nam je delala čreda telic, ki jih je bilo na tej poti res veliko, a k sreči so mirno prenašale našo bližino. V boju dveh telic, za vodstvo v čredi, kateremu priča smo bili, – ja, tam pa ni bilo milosti.

Pogled na planoto in dom na Korošici je po treh urah hoje poyrnil voljo in korak je postal hitrejši. Še kako preseščeni pa smo bili na vstopu v Kocbekov dom. V sobi gostov naših »ta'hitrih« še ni bilo. Le kje so? So šli kar na vrh Ojstrice, ali...!?? Takšna in drugačna vprašanja so se nam podila po glavi. Rešitev vseh vprašanj je bil čez pol ure prihod Rifelnovega Ivana, najhitrejšega med »ta'hitrimi«, za njim pa so kmalu prišli tudi ostali in ob toplem čaju so se jeziki razvezali.

Pot in megla proti vrhu je »ta'hitrim« povzročila ne malo preglavic in markacij kar naenkrat ni bilo več. Lojzetov šesti čut pa tudi tokrat ni zatajil, saj je ob iskanju prave poti skupino popeljal še na ogled Vodotočnika – pravega planinskega jezera. Pri jezeru pa je »ta'hitre« pričakalo presenečenje v obliki belega jagenjčka s črno piko na smrčku. Jagenjček, ki je vztrajno meketal in klical svojo mamo, je našega gasilca Dragota čisto prevzel. Ljubka žival'ca, stara dan ali dva, je tako našla mamino nadomestilo in pot nadaljevala v njegovem naročju. Tako je pot »ta'hitrih« potekala bolj »na okoli«.

Sreče z vremenom ta dan res ni bilo. Tako je slabo, deževno vreme botrovalo tudi odločitvi, da je današnji cilj že osvojen na višini 1808 m, to je Kocbekov dom.

Za v dolino smo izbrali ta'krajšo pot. Nekoliko je ta odločitev prekrizala račune Bogotu, ki je na žalost na poti »ta'hitrih« zapazil zelo lepe kamenčke. Zanj tudi to ni bila ovira in v hitrejšem koraku je pohitel tja. Kamenčkov se je nabralo kar za pol nahrbtnika in da niso bili prav nič lahki, mu rada verjamem. Ampak, do doline sta vseeno vzdržala, tako Bogo kot njegov že več let star nahrbtnik.

Kljub slabemu vremenu nam dobre volje ni manjkalo. Ob poslušanju čudovitega »tria«, v katerem so ubrano peli Rakov Janez, Jerasova Francka in »Solidarc« Lojze, je težka pot kar hitro minila. Ampak brez žuljev pa na planinskih pohodih ne gre. Na poti navzdol so me novi »gojzarji« pošteno ožulili, upam, da samo mene, kajti to zares boli in to še nekaj časa po tem.

Vse bolečine in naše »planinske« peripetije je nekoliko le omilil »spotikarski sendvič« in steklenica piva v želji, da jo drugo leto mahnejo čez Robanov kot na Ojstrico. Nasvidenje spomladi!

Andreja

POSOJILO, KI NI VEČ POSOJILO

Se še spominjate, sodelavke in sodelavci, kako smo se veselili vsakega krajcarja, ki je pripomogel, da so naše hiše hitreje dobile svoje »kape«, da smo stare »preoblekli« in dobili ključne lastnih stanovanj?! Večina smo si pomagali s stanovanjskimi posojili, ki so takrat davno pomenili vrtoglave številke, zdaj pa so že dolgo časa predmet posmeha zaradi ničvrednih števil.

Ampak človek bi se kar zjokal, ko gleda pred seboj obračun stroškov, ki jih stanovanjska banka zaračuna delovni organizaciji za svoje poslovanje. Za vsak dolg, četudi ne višji od tristo starih jurjev, znaša strošek poslovanja 92.000 din. Tako je znašala provizija za tretje četrtletje 22 milijonov na glavnico 290 milijonov dinarjev.

Preko sto prijaznih pisemc je bilo meseca julija naslovljenih posojilojemalcem z glavnico do 550.000 din, s prošnjo, da se zaradi zanemarljivo nizkih zneskov posojil, s katerimi pa je veliko dela in stroškov, odločijo za pospešeno odplačilo posojil. Večina jih je potrkala na vrata oddelka za obračun osebnega dohodka, kjer so z izjavami dovolili, da malovredne številke v enem ali več obrokih postanejo ničle. Dvajsetim pa apel tovarne ni prišel do živega, ali pa so jim stroški tovarne z NJEGOVI POSOJILOM deveta briga.

Z akcijo pospešenega odplačevanja posojil bomo še nadaljevali. Res, da pogodba nekaj velja in če nam ta dopušča, da posojilo odplačamo v petnajstih ali dvajsetih letih, to lahko storimo in po krajcarjih vračamo naš dolg. Ampak ne pozabimo, da še pred petimi leti nihče ni sanjal o takšni inflaciji in da smisel vračanja posojil po dinarjih ni več smisel, še posebno, če dejansko vrednost, ki smo si jo sposodili nikoli ne bomo povrnili. Še bolj žalostno pa je to, da banki povzročamo veliko nepotrebne dela, ki ga tovarni pošteno zaračuna.

Zato vabljeni vsi k akciji pospešenega vračanja posojila, tudi tovariš, ki je dolžan le še tristo starih jurjev!

Ivana Skamen

NAPOSLED SMO NEKATERI OBOGATELI

Marsikdo se bo morda vprašal, kako, na kakšen način. Preberite te vrstice do konca pa boste izvedeli. Posebno še tisti, ki imate »na vesti« kakšen stanovanjski kredit izpred petih, morda desetih let. Vključite se v akcijo »dokončno odplačilo inflacijsko razvrednotenih stanovanjskih kreditov« in v hipu boste postali milijarder v lastni hiši ali stanovanju. Obenem pa boste pripomogli mlademu rodu k upanju, da bo tudi zanj morda še kaj ostalo.

Priznajmo si, da smo državo dodobra izkoristili z nešteti krediti in si ustvarili lastno eksistenco. Imejmo vsaj kanček ponosa in zavesti ter vrnimo ta, sedaj malenkostna stanovanjska posojila, da tovarna z nami ne bo imela milijardnih stroškov. Bodimo človeški in naj nam ne bo težko vrniti tistih 10 ali 20 starih milijonov.

Mene je bilo sram, ko so mi pri osebnem dohodku vsak mesec odtegovali tistih nekaj tisočakov stanovanjskih kreditov. Seštel sem vse kolone in jih v enkratnem znesku plačal v višini 95 starih milijonov. Sedaj sem »gospod«, milijarder, lastnik hiše brez vsakega »pufa«, pa vendar čisto navedn delavec Svilanita z povprečno plačo in petčlansko družino. Seštejte kredite tudi vi in se mi pridružite v akciji. Marsikateri mlad človek vam bo hvaležen, prav tako pa tudi tovarna, ki ima zaradi vašega odnosa do plačila stanovanjskih kreditov ogromne stroške.

Lep pozdrav!

Milijarder

BENEFICIRAN STAŽ ZA TKALKE

Nikoli ni prepozno. Tako bi lahko komentirali sklep skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da se tudi slovenskim tkalkam in predicam prizna tisto, za kar so si toliko prizadevale, to je beneficiran staž oziroma zavarovalna doba s povečanjem.

Po več kot desetih letih prerekanj, dokazovanj, analiz in raziskav so odgovorni naposled le ugotovili, da so telesne, duševne in ekološke škodljivosti pri tkanju in predenju v resnici tolikšne, da je za dela tkanja in predenja treba priznati beneficirano delovno dobo: za vsakih 12 mesecev dela se prizna 14 mesecev zavarovanja.

Pri tkanju in predenju namreč prihaja do takšnih telesnih in duševnih škodljivosti, da povzročajo znatne zdravstvene okvare in slabijo delovno zmoglost slovenskih tkalk in predic. To so v tekstilni industriji, pa tudi vsi drugi, dejansko že ves čas vedeli, vendar pa je bilo premalo razumevanja za to, da bi tudi v resnici kaj naredili za te zgarane ženske. Zdaj, na koncu, so v vseh forumih zelo in hitro podprli zavarovalne ugodnosti za predice in tkalke – upajmo samo, da ne le zavoljo predvidenih presežkov v tekstilni industriji.

Prispevek za zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem, se plačuje za pet let za nazaj od dneva uveljavitve sklepa, to pa pomeni osmi dan po objavi v uradnem listu Slovenije.

Dodajmo k temu še to, kar smo ob razgrinjanju tega bolečega primera že nekajkrat zapisali: da tudi ta rešitev, četudi je dobrodošla, ne pomeni vsega za reševanje težavnega položaja teh delavk, saj ne bi smela postati zdaj potuha za to, da se ne bi lotili korenitejšega izboljšanja njihovega položaja na delovnem mestu nasploh.

(povzeto iz Delavske enotnosti)

Zakaj 12 mesecev dela za 14 mesecev zavarovanosti

Manj kot leto dni je Inštitut za medicino dela, prometa in športa pri Kliničnem centru v Ljubljani potreboval za izdelavo anketa k strokovni dokumentaciji k zahtevku za zavarovalno dobo s povečanjem za predice in tkalke.

Dodatek je požel vso pohvalo za hitro in strokovno delo, s katerim je bila nesporno dokazana upravičenost, da

se za dela predenja in tkanja v tekstilni industriji Slovenije prizna zavarovalna doba s povečanjem. Razlogi, ki so upravičevali njihov strokovni predlog, so predvsem naslednji:

1. Telesne in duševne obremenitve ter ekološke škodljivosti pri tkanju in predenju so tolikšne, da povzročajo znatne zdravstvene okvare in vplivajo negativno na delovno zmoglost slovenskih predic in tkalk.

2. Zaradi teh obremenitev in škodljivosti in zaradi staranja pešajo pri predicah in tkalkah zlasti vid in sluh, telesna moč in urnost in okretnost v tolikšni meri, da po 48. letu starosti predice in tkalke ne zmorejo več opravljati svojega dela uspešno, brez škode za svoje zdravje.

3. Pri delu se morajo tkalke in predice pogosto stegovati in globoko priklanjati. S tem so prizadeta vratna in ledvena hrbtenična vretenca in ramenski sklep. Zaradi starostne dalekovidnosti je sklanjanje še bolj globoko, da se bolj približajo niti, ki jo povezujejo. Veliko je tudi dalj časa trajajočih prisilnih drž, spastično delo pa je bolj utrudljivo.

4. Stalno pričujoč hrup v predilnicah in tkalnicah ne povzroča samo naglušnosti, temveč utrujenost, anksioznost in psihosomske bolezni. Uporaba antifonov je sporna, saj zaradi njihove uporabe tkalke in predike ne slišijo niti vpitja iz neposredne bližine in je tako onemogočeno sporazumevanje pri delu.

5. Zaradi obolenj hrbtenice in ramen pa s starostjo čedalje bolj usiha urnost in spretnost prstov. Težje je doseči normo, delo ni več natančno. Zato odhajajo na druga dela in v prezgodnje upokojuje.

6. Učinek cele vrste škodljivosti in obremenitev pri delu predic in tkalk (nočno delo, hiter tempo in vsiljen ritem dela, hrup) povzročajo kronično utrujenost in izčrpanost, napetost in anksioznost. Kritično postane to stanje okrog 47. do 48. leta starosti.

V tekstilnih tovarnah se sicer zelo trudijo za boljše varstvo pri delu in humanizacijo dela. Žal so uspehi na tem področju počasni, tudi zaradi ekonomske prisile. Radikalne tehnološke izboljšave brez velikih investicij niso možne.

Predlog sklepa je bil posredovan v mnenje podpisnikom družbenega dogovora o štetju zavarovalne dobe s povečanjem. Vsi podpisniki so podali pozitivno mnenje k predlogu.

Naše aktivnosti

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji je sklep o povečanju zavarovalne dobe za tkalke in predice sprejela 25. oktobra 1989.

Seveda pa bodo za uresničitev sprejetega sklepa potrebne nadaljne ak-

tivnosti. Beneficirano delovno dobo bo preverjala in potrjevala posebna komisija pri SPIZ-u. V delovni organizaciji bomo morali pripraviti spisek vseh delavcev, ki so od 16.5.1945 delali na nalogah tkanja, zagotoviti pa bo potrebno tudi sredstva za plačilo prispevka za beneficirano dobo. Prispevek se bo moral plačati za pet let nazaj od dneva uveljavitve sklepa, to je za tiste delavce, ki so razporejeni na naloge tkanja v času od 1. 11. 1984 dalje. Od tega datuma nazaj se prispevek ne plačuje, pač pa se benifikacije solidarnostno pokriva. Prispevek bo znašal 3,50 % od bruto osebnega dohodka delavca iz dohodka delovne organizacije. Seveda pa se osebni dohodki revalorizirajo s količniki, ki so določeni za preračun osebnih dohodkov iz pokojninske osnove. Že omenjena komisija, ki bo ugotavljala upravičenost beneficirane dobe za posamezne delavce neposredno v delovnih organizacijah, bo v naši tovarni to delo opravila predvidoma v mesecu januarju 1990.

Poleg spiska delavcev bomo morali komisiji predložiti tudi opis nalog tkanja, pravilnik o varstvu pri delu in sklep delavskega sveta o zagotavljenih sredstvih.

Ko bo zadoščeno vsem navedenim zahtevam, bomo vsem upravičencem izdali potrdilo o beneficirani dobi.

Mi o beneficirani dobi

Že precej vode je preteklo od takrat, ko je bila dana pobuda, da bi tkalkam in predicam glede na njihovo naporno delo priznali beneficirano delovni čas. Preživela je trnovo pot dokazovanja in preverjanja, saj so merila za priznanje delovne dobe s podaljšanjem zelo stroga. Med tem časom je bilo treba dopolnjevati dokumentacijo, ki je potrebna za sprejetje tako pomembne odločitve.

Sedaj pa je le prišlo tako daleč, da je skupščina sprejela sklep o priznanju delovne dobe s podaljšanjem. Ker sprejetje tega zakona spreminja cilje in pričakovanja mnogih naših delavk sem nekatere izmed njih povprašal kaj menijo o možnosti, da se takoj upokojujejo.

Moja prva sogovornica v tkalnici frotirja je bila **Mimi Brlec**. Vesela je, da bo šla sedaj končno lahko v pokoj. Vse skozi je tkalka, to pa se ji pozna tudi pri njenem zdravju. Ker jo boljše noge jo tekanje okrog statev močno utruja. Posebno težko je to v popoldanski izmeni, saj mora gospodinja do druge ure že doma narediti en »siht«. Zatem pa jo čaka še naporno osemurno delo v tovarni. Ker vse kaže, da bodo tudi Gianni statve kmalu odšle v pokoj, bi vsako privajanje na nove stroje zahtevalo obilico živcev, zato se bo Mimi, če bo le mogoče, temu raje izognila.

Mimi Brlec tekanje okrog stavev že močno utruja

Pravi, da ji doma ne bo dolgčas. Vnučki si vedno bolj želijo toplega babičinega naročja, kot pa v mrzlih zimskih jutrih tekati z mamicami ali očeti v vrtec. Verjamemo, da je tudi pri Mimi tako. Gospodinjstvo delo ji bo še vedno ostalo, tako da ji časa ne bo ravno ostajalo. Pa tudi malo več prostega časa se bo prileglo, saj ga do sedaj ni bilo ravno na pretek. Da pa se ne bi dolgočasila, bo lepo skrbela tudi za svoj vrt in si tako malce izboljšala upokojenski proračun.

Mimi gre res rada v »penzijo«. Jaz samo upam, da ne bo tudi ona kot mnogi upokojenci odzdravljala z »nimam časa«.

Balantičeva Branka ima drugačne težave. Po eni strani bi šla rada v pokoj, po drugi pa bi bilo prav, da bi še hodila v službo. Pred 32 leti se je zaposlila, v Svilanitu pa je že 26 let. Kljub temu, da z zdravjem nima težav, bi se ji po vsem tem počitek že kar prilegel. Do-

Počitek bi se Branki že prilegel, a...

bro pa se tudi zaveda, da potem ne bo mogla v tovarni več pomagati svoji hčerki Jani, ki jo zaradi invalidnosti težko pogreša. Sedaj ji lahko vsaj vsak drugi teden, ko je v dopoldanski izmeni, priskoči na pomoč. Kako potem? Zato lahko razumem Branko, da bo odločitev težka.

Tudi **Perčičevi Mari** se je z novo priznano delovno dobo napolnil koš do vrha in še čez. Pretirano vesela tega ravno ni, ampak pravi, da bo šla kljub temu po novem letu med upokojence. Pred uveljavitvijo beneficirane delovne dobe je Mari že izračunala, da gre na pragu leta v pokoj. Temu ustrezno je tudi planirala, kaj vse bo še naredila

predno se bo upokojila. Zato bo morala svoje načrte spremeniti in jih prilagoditi zmanjšanim finančnim možnostim upokojenke. Vsaka stvar pa ima tudi svoje dobre strani. Vnučka, ki sedaj vsako jutro jokaje odhaja v vrtec, bo našla pribežališče pri svoji babici. Tudi za njene kolesarske potepe po svetu ji ne bo več treba prositi za izredni dopust, še manj pa poslušati očitke nekaterih, koliko je Svilanit stal njihov hobi. Kljub stanjšani upokojenski denarnici pa bi rada s svojimi prija-

Vnučka se že veseli, da bo v zgodnjih jutranjih urah namesto v vrtcu v babični topli postelji

teljicami iz ekipe prekolesarila del Avstralije in ponesla ime Svilanita v to daljno deželo. Upam, da ji bo uspelo. Pogovarjal sem se tudi z obratovodjem tkalnice **Emilom Jenkom**, ki pravi da se bodo le skušali dogovoriti s prizadetimi delavkami, da nebi vse naenkrat odšle, ampak bi se upokojile postopoma, da bi lažje sprotno priučevali nove tkalke in tkalce. Problem je toliko večji, ker mora nekaj tkalcev na odsluženje vojaškega roka tako, da bo v tkalnici vrzel še večja in če pomislimo še na potrebe kontrole in šivalnice, kjer je delo prav tako pogojeno z izkušnjami v tkalnici je slika popolna. Kljub vsemu pa je Emil prepričan, da bodo v tkalnici premostili vse težave, ki so jih sicer tudi malce presenetile in upa, da se posledice teh upokojitev ne bodo preveč poznale v proizvodnji.

V šivalnici sem se pogovarjal z obratovodjo **Anko Hubad**. Povedala mi je, da pet delavk že izpolnjuje pogoj za upokojitev, zato ne bo lahko zagotoviti novega kadra, ki bi nadomestil popraviljalke tkalskih napak, saj so potrebne na teh delovnih mestih izkušnje tkalke. Tudi pri kontrolorkah – klaskah bosta v bližnji prihodnosti dve delavki izpolnili pogoje za upokojitev.

Če ob tem pomislimo še na kontrolo, kjer je tudi zaželeno tkalsko znanje, potem lahko vidimo, da problem vsekakor ni majhen, kljub temu pa se ga da z dobro voljo in pripravljenostjo vseh prizadetih precej omiliti, če že ne popolnoma rešiti.

*Bine Pirš
Lojze Jerman*

JOJ, KAKO JE B'LO LUŠTNO!

Saj bi jim človek ne prisodil pol stoletja in še več, če bi jih ne izdajale srebrne niti v laseh in nemirne dlani; nevajene počitka so iskale drobtinice na mizi, ki jih ni bilo. Kot da se je njihovo kolo življenja nekje pri petdesetih ustavilo in kot da nikoli ni bilo tistih velikih skrbi, ki človeka spremljajo skozi življenje. Morda so pa naše upokojene sodelavke nanje ob malih škrtih, ki babicam pričarajo prenekatero sladko urico, pozabile?!

Obiskala sem jih nekega jesenskega dopoldneva. Ob obujanju spominov na izlet upokojencev se je sonce ujelo v njihov prešerni nasmeh.

»Joj, da niste nič povedali, da pridete«, se je **Vida Kavčič** hitela opravičevati in s pogledom urejene gospodinje preletela kuhinjo, če je vse na svojem mestu. To je storila brez potrebe, saj je bila njena kuhinja kot bi jo človek iz škatlice vzel. Le pletenje v dnevni sobi je napovedovalo nekaj mehkega in toplega za njenega vnučka. Vida je srečna mama in babica. Njeni trije otroci so dobri in to jo najbolj osrečuje. Zelo so navezani med seboj, so kot prsti na eni roki in drug brez drugega ne morejo, čeprav so si vsi že spletli svoja gnezda. Iz njih kukajo že štirje vrabčki, njeni dragi vnučki.

Pod Vidinimi pletilkami nastaja nekaj mehkega in toplega za vnučka

Na izletu je Vida seveda tudi bila. »Bilo je nepopisno lepo. Tega dne me še glava ni bolela, čeprav ne mine dan, da bi se glavobol ne oglasil. Pa naj še kdo reče, da veselje ni najboljšo zdravilo za vse bolezn. In denarja smo se tudi razveselili! Čeprav smo tistega dne naredili kar dva »šihita«, o utrujenosti ni bilo ne duha ne sluha.« Skrb tovarne se ji zdi ganljiva in pravi, da je človeku toplo pri srcu, ob spoznanju, da ga nekdanji sodelavci niso pozabili.

Medtem, ko sem čakala **Štefko Zorman**, da jo primaha iz »proti« za Bistrico, sem uživala ob pogledu na njen vrt. Kljub pozni jeseni je njen dom v Šmarci še ves obdan s cvetjem. Nisem si še vseh dodobra ogledala in nekaterim posebnim cveticam zaman iskala ime, ko so jo urni koraki že nesli proti domu. »Moram poskrbeti še za toplo zimsko žimnico za naše zajce in kokoši«, je hitela pripovedovati med smehom. »Dan je prekratek, da bi človek izpolnil vse načrte« in Štefki to kar verjamem, saj počne marsikaj: za veselje in kakšen dodatni krajcar goji veliko zelenjave in rož. Za domačo skrinjo je nabrala tudi gobarske dobrote iz tuhinjskih gmajn.

Tale šopek je zame

Seveda je tudi na izlet upokojencev šla. »Še celo dopust sva z možem zato skrajšala! O, pa je bilo tam v Maredi tudi zelo lušno. Počitniški živ-žav je že zdavnaj minil in v miru sva preživela oddih.«

Rada sede tudi na kolo in takrat si Štefka da duška. »Oberem vse luknje, pokramljam s tem in onim značcem, pogledam še v kakšno trgovino... Škoda le, da so ti trenutki tako redki!«

Kako je bilo na izletu? »Kako nek, lušno, zato sem tudi prekinila počitnice. Pa kako smo se razveselili denarja! S pokojninskimi dinarji si težko štuka mesec z mesecem, kaj šele, da bi si človek omislil kakšno večje popravilo hiše.«

Štefka je pri štiridesetih povila najmlajšo hčerko, Marjetko, zdaj že študentko. Čeprav je bila vseskozi »hišna« ljubljanka, ni prav nič razvajena, kar je Štefki v poseben ponos. Zato rada govori o svoji »marjetki«, rožici, ki od vseh rož na njenem vrtu najlepše cyete.

Od Štefke sem se poslovila, kako neki drugače kot s šopkom marjet.

Majhna, a ne pretirano »drobna« ženskica, vedno nasmejana – to je naša upokojena sodelavka **Jožica Borec**; pa je Jožica takšne vrste človek, da uživa tudi v veselju drugih, zato ima s seboj vedno polno malho šal in večno dobro voljo za prepevanje.

»Kar naprej nekam hitim. Zdaj sem doma za štedilnikom, že naslednji hip pa sedem na kolo, pa hajd v Kamnik k hčerki po vnučka in vnučko. Tudi zdaj grem po fanta; šolo je za ta teden končal in bo konec tedna preživel pri meni, saj imata starša delovno soboto, otroci pa niso radi sami. Sedel bo na prtlačnik, jaz pa »za volan«, pa jo bova mahnila proti Šmarci. Ja, kolo res rada vozim; ampak včasih, ko slišim za seboj kakšnega vnetega dirkača, skočim s

No, po malici v Šmarjah pri Jelšah bo pot lažja!

Ogledali smo si ptujski grad

To ni razglednica, je »umetniška« žilica fotografa, ki je tako zabeležil del gradu

Pretiran' hujšat' pa ne smem, saj s'lahko še bolezen nakopljem!

kolesa in se mu umaknem, saj bi rada še dolgo zdravo živela.«

Jožica na izlet upokojencev rada hodi in dokler bo zdrava, ne bo manjkala v veseli družini Svilanitovih upokojencev. Tako je tudi prav, saj bi veselo Jožico vsi pogrešali.

Že zdaj se veseli martinovanja, ki ga bo s kamniškimi invalidi praznovala med doljenjskimi griči. »Ta mlade še nima, pa bi bil že čas, da bi jo fant pripeljal k hiši. Ima pa Jožica še mamo, krepko osemdesetletnico, ki popazi na hišo in štedilnik, kadar je Jožica kje na »terenu«.

»Nasvidnej«, pravi Jožica in mi med vrati še zaupa, da se velikokrat oglasi pri sodelavkah v tovarni. »Pa me ja ne bo kdo brcnil v...«, jo še zaskrbi in že je odhitela po vnučka, ki je že čakal »taksi« za Šmarco.

Rada grem na izlet, rada se kam peljem. Naš izlet je nekaj posebnega, je izlet veselih ljudi. Pa kaj bi človek ne bil vesel; jedalce je bilo dovolj, pijače tudi in glasba je bila takšna, da nam je srce ob njej zaigralo. Tudi sama bi se rada zavrtela, a kaj ko plešat ne znam. Kot mladenka se nisem vrтела, saj je bil moj mož muzikant in mu ni bilo všeč, da bi se vrтела z drugimi. Da bi se sedaj učila, je malce prepozno, ne maram pa tudi nikomur hoditi po nogah. Naša muzikanta – Prleka sta nam igrala, da ju je bilo veselje poslušati, to pa mi je bilo čisto dovolj. Pa kako smo se upokojenci razveselili

Sodček je bil poln in . . . prazen

Zdravljica veselemu snidenju!

Hvaležen nasmeh plavi kuverti . . .

denarnega »priboljška«. Zares ste lepo poskrbeli za nas.«

Tako je pripovedovala luštkana ženička, naša upokojenka **Cilka Bremec**, ki polna optimizma bije že štirinajsto leto upokojenskega staža v enosobnem stanovanju na Duplici. Skoraj vsak dan vpreže svojega jeklenega konjička, pa hajd na rajžo, če ne drugam pa do Svilanita, »prisluhnit« obrestim, ki rastejo na njeno skromno pokojnino. »Pa saj ne rabim veliko« hiti pripovedovati in že je s svojim ponijem oddrvela jesensnemu jutru naproti.

No Cilka, na sliki ste kar fletna, zato jo lahko pokažemo tudi drugim

Drage upokojenke in upokojenci! Človek, ki je osamljen v svoji sreči, pravzaprav ni srečen. Srečen je šir, če si jo deli z drugimi. Zato smo ob vaših besedah korak bližje k trenutkom skupne sreče. Če vas je veseli izletniški dan osrečil, potem je bil naš cilj izpolnjen – prav to smo želeli. Pa nasvidenje drugo leto!

Ivana Skamen

Družčina veselih upokojevcev

Hvala za lep izlet!

Z veseljem smo prejeli upokojeni člani »Svilanita« prijazno povabilo, da se udeležimo izleta, ki ga organizirate za nas.

Kar veliko se nas je odločilo za izlet, v želji, da se srečamo in poveseimo z nekdanjimi sodelavci, pa tudi z vami, ki ste nam namenili svoj prosti čas.

V nekoliko hladnem jutru smo se zbrali pred tovarno, kjer sta že čakala dva lepa avtobusa, da nas popeljeta proti prelepi Štajerski deželi. Ne bom podrobno opisovala, kako lepo in prijetno ste organizirali izlet, moj namen je, da se zahvalim v imenu vseh, ki smo bili deležni vaše pozornosti, da smo se imeli enkratno in lepo!

S ponosom gledamo na tovarno »Svilanit«, in srečni smo, ko začutimo, da smo še vedno nekako povezani in da smo bili en člen v veliki verigi »Svilanita«. Tudi vam, ki se še trudite v tovarni za lepši jutri in namenjate del svojega življenja »Svilanitu« se zahvaljujemo, za vašo pozornost.

Hvala kolektivu »Svilanita«, posebno pa tistim, ki ste bili z nami in se trudili, da je bilo res lepo in prijetno.

V želji, da se naslednje leto spet srečamo, vas pristrčno vse pozdravljam

Podgorje, 4. 10. 1989

Kočar Špela

POGOVOR Z »ZELENIMI«

Na sejah Uredniškega odbora in Odbora za informiranje si znova in znova belimo glave, kaj naj bi vsebovala nova številka našega Tekstilca. Ob izbiri vsebine za Tekstilec, ki je pred vami, nam je po daljšem tihem premisleku le šinila v glavo misel, da bi bilo zanimivo dotakniti se ljudi, naših, Svilanitovih ljudi, ki imajo svoj hobi, veselje, s katerim si zapolnijo delovni dan. Kaj če bi nekaj napisali o polharjih in polharskih nočeh? Mogoče pa bi bilo bolj zanimivo pisati o ribičih, saj jih je kar nekaj v naši delovni organizaciji. »Velja, pa imejmo pogovor z 'zelenimi', je v šali dejala ena izmed prisotnih. No, da ne bo pomote – res smo imeli v mislih naše ribiče in ne privrženca novoustanovljene stranke »Zeleni Slovenije«.

Med nami je res kar nekaj ljudi, ki jih veseli ribolov, ki so radi v naravi in z naravo: Pregl Miha, Rems Miro, Avbelj Milan, Rostan Drago, Šorn Drago in še koga bi lahko naštel. Z vsemi nisem uspela govoriti, pač pa sta za mojo pisalno mizo sedla Pregl Miha in Rems Miro, prvi že preizkušen ribič, drugi še bolj začetnik, a sila navdušen. Miro mi je na začetku pogovora na kratko orisal svojo prošnjo za sprejem v ribiško družino. V njej je napisal, da ne bi rad sam lovil (verjetno ni nikogar, ki bi imel veselje do ribolova in bi »ravbšical«, kakor se temu reče), da ima rad naravo in da bi rad sodeloval pri delovnih akcijah ribiške družine ter skrbel za ohranitev narave. Miro je res zavzet borec za čisto okolje in skrb za ohranitev naravnih lepot mu je blizu. To sem čutila ves čas našega razgovora, pa tudi sam mi je večkrat dejal: »Mi smo smetarji in varuhi narave«. In če sem v uvodu napisala, da ribiči nimajo nič skupnega z »Zelenimi Slovenije«, potem sem se zmotila. »Ribiči smo predhodniki 'Zelenih'. Oni so se šele sedaj začeli zavedati pomena čiste in neokrnjene narave, ribiči pa že vseskozi skrbimo za to, saj vemo, če bo življenje v vodi izumrlo, potem tudi za ljudi ne bo življenja«, me je modro poučil Miro.

Miha je, kot že rečeno, veteran med ribiči, saj je že deset let član ribiške družine. Tako on kot Miro sta včlanjena v ribiško družino Bistrica s sedežem v Domžlah. Ta ribiška družina je zelo razvejana, saj ima veliko pododborov. Miha je vključen v pododbor v Kamniku, Miro pa v pododbor Pšata. Tako kot vsaka organizacija se tudi ribiška družina preživlja s članarino, oba moja sogovornika pa sta potožila, da ribiški družini, kateri pripadata, ostane samo 20% zbranih sredstev, ostalo pa »pobere« Zveza ribiških družin Slovenije, katera izdaja tudi revijo »Ribič«.

Povprašala sem ju, kakšno je pravzaprav delo ribičev.

Osnovna skrb je namenjena vzgoji rib. Iz varstvenih potokov, v naši okolici so to pritoki Nevljice, Bistrice, Pšate itd., vsako leto ribiči s pomočjo agregata izlovljajo ribe, ki so dosegle primerno velikost, to je okoli 20 cm in jih vložijo v lovno vodo. V te varstvene potoke nato vložijo 2 – 5 cm velike mladice, ki jih dobijo iz Ribogojnice v Ljubljani.

Muha je draga reč. Ali se jo boš naučil narediti sam, ali pa boš zanjo zapravljaj devize?!

Število teh mladice se giblje okoli 8.000, vendar jih po dveh letih ostane le še polovica. Z njimi se namreč hranijo race, polovijo jih krivolovci, premnoge poginejo zaradi onesnaženosti vode. Vse hiše, ki stojijo v bližini potokov, imajo namreč kanalizacijo speljano v te potoke. Povedala sta mi, da mnogo huje kot naravni odpadki onesnažujejo vodo razni pralni in pomivalni praški. Do velike onesnaženosti vode pride tudi tedaj, če kmalu po tem, ko kmetje pognojijo polja z umetnimi gnojili ali pa poškropijo sadno drevje, pade dež, ki vse te umetne snovi potisne v zemljo, iz zemlje pa pronicajo v potoke. Da je človek glavni onesnaževalec vode dovolj zgovorno priča podatek, da je Kamniška Bistrica v predelu od izvira do Stahovice uvrščena v 1. razred onesnaženosti voda, od tu naprej pa se povzpne kar v 4. razred onesnaženosti, medtem ko v 5. razredu že ni več rib in življenja v vodi. Človek je res na poti, da bo samega sebe uničil. »Vedno več se bo lahko lovilo samo še v ribnikih, ker v potokih zaradi prevelike onesnaženosti ne bo življenja«, z grenkobo ugotavlja Miha.

Dandanes imamo veliko masovnih pomorov rib, tako da je življenje v vodi skorajda nemogoče tekoče obnavljati. Veliko delovnih organizacij rajši spusti svoje odpadke v vodo, običajno po deževju, ko potoki in reke narastejo, kot pa da bi zgradili čistilne naprave. Trenutno sta v kamniški občini največja onesnaževalca vode delovna organizacija KIK in Utok Kamnik. Kadar pride do množične zastupitve rib, le-te ribiči poberejo iz vode, ugotovijo kje je do zastupitve prišlo, na kolikšni hektarski površini, ocenijo škodo, nato pa v vodo vložijo nove ribe. Seveda se delovne organizacije izogibajo odgovornosti. »Riba je zmeraj tiho, zato pa se postopki pri ugotavljanju odgovornosti odvijajo tudi po več let« pravi Miro. Žalostno je gledati ribe, ki se povzpnejo nad gladino vode, ker jim zaradi zastupitev zmanjkuje kisika. Miro se spominja slike, ki je bila tudi nagrajena, prikazuje pa neko zastrupljeno poljsko reko. Na milijone rakov je pobegnilo iz zastrupljenega doma in prišlo poginiti na obrežje. Le kdaj se bo človek spametoval?!

Druga, prav tako pomembna naloga ribičev pa je čiščenje potokov. V Kamniku so te delovne akcije organizirane tako, da se trije ribiči najprej odpravijo na ogled in popišejo, kakšna je onesnaženost. Miha pravi, da včasih človek kar ne more verjeti svojim očem, takšna pestra paleta odpadkov se jim ponuja – od iztrošenih gospodinjinskih aparatov, štedilnikov, zarjavelih avtomobi-

lov, »pvc« embalaže in še in še bi lahko našteval. Včasih se nabere kar za nekaj tovrstjakov odpadkov, ki jih odpeljejo tja, kamor jim je mesto. V Pšati pa poleg ribičev pritegnejo k čiščenju potokov tudi šolarje od petega razreda dalje, kar lahko razumemo tudi kot prispevek k vzgoji otrok za čisto okolje. Miha se je ob tem spomnil dogodke, ki ga je doživel pri ribolovu na Savi. Na trnek se mu je zapelo nekaj velikega, a še preden je trnek povlekel iz vode, se mu je izmuznilo. Mislil si je: »To bo pa velika riba« in hitro še enkrat vrgel trnek. Tokrat mu je uspelo. Iz vode je povlekel velik... gozdar. Tako malomarno se obnašamo do naše matere narave!

Moja sogovornika sta me nekoliko poučila tudi o športnem ribolovu in vrstah lovljenja. Športni ribolov je dovoljen samo v času od aprila pa do konca meseca septembra, sicer pa ne, ker se ribe pripravljajo na drstenje in se drstijo. V ribiški družini Bistrica ima vsak ribič pravico do dvajsetih lovnih dni s tem, da lahko vsak ulovi tri ribe v potokih in rekah, v ribniku pa dva krapa ali eno ščuko. Seveda takšen ribolov ni zastoj, pač pa je potrebno kupiti karto. Karta za en lovni dan v Kamniški Bistrici stane trenutno 180.000 din, medtem ko je za lovljenje v Bohinjski Bistrici treba zanjo odšteti 450.000 din. Največjo ribo, ki jo je Miha ujel v svoji ribiški karieri je bil 77 cm dolg amur, ki ga je potegnil iz ribnika Želodnik pri Domžalah, Miro pa se pohvali z 51 cm dolgim klenom iz ribnika Lahovče. Kar predstavlja sem si, kakšno veselje ju je preplavljalo, ko sta zagledala svoji velikanki, podobno veselju gobarja ko najde gobo in vsaj meni vsakokrat uide iz ust vzklík veselja. Mirotu se je verjetno moj komentar zdel odveč in mi je v šali rekel: »Seveda sem bil vesel, saj vedno lovim samo velike!«

Lovljenje pa poteka na več načinov. En način lovljenja, ki je sicer zakonsko prepovedan, vendar pa ga ribiška družina Bistrica še dovoljuje predvsem zaradi starejših ribičev, ki jim je že nekoliko opešal vid, je vijačenje. To je lovljenje na blestilko, ki ponazarja bežečo se ribo. Ta način lovljenja pride v poštev predvsem v tistih vodah, kjer so ribe roparice kot so n.pr.: postvri in ščuke. Te ribe se jedo med sabo in med njimi velja načelo, da preživi tisti, ki je močnejši. Ribe roparice se hranijo tudi s svojimi mladici. Ta način lovljenja je prepovedan zaradi tega, ker trnek zaradi svoje velikosti tako poškoduje majhne ribice, da jih ni mogoče več rešiti.

Najhumanejši način lovljenja pa je muharjenje. To je lovljenje rib na umetne muhe. Trnki so pri tem načinu lovljenja veliki komaj 8 mm in ribe sploh ne poškodujejo, zato tudi majhne ribice ni težko rešiti pasti. Miha si je sam izdelal priprave za izdelavo umetnih muh in tako si dolge zimske večere krajša čas in združuje prijetno s koristnim, saj ena muha v tujini stane od ene do petih mark. Za izdelavo muh potrebuje perje petelina, divjega racmana, pavovo pero, jelenove ščetine, jeguljino kožo in še kakšen delček druge živali. Da je Miha res pravi mojster izdelave umetnih muh mi je tudi praktično dokazal. Muha, ki jo je izdelal je bila res čisto podobna pravi in prepričana sem, da riba ne more opaziti prevare, saj je ni niti naša čistilka. Prepričana je bila, da je to prava muha, ki ji je zmanjkalo življenjske moči in je omagala na moji polici, zato je pristala v košu za smeti. Miro

je svojega stanovskega kolega pri delu natančno opazoval, šaj se mora sam umetnosti še naučiti.

In za konec še ena ribiška šala:

Ribič na črva lovi ribe, ko nenadoma zagleda policaja. Hitro sname črva in na trnek natakne bob. Policaj ga od daleč opazi in si misli: »Kar lovi, saj tako ali tako ne boš nič ujel«. Drugi dan se policaj in ribič srečata, pa hoče policaj ribiča malo spodbosti: »Ali si včeraj na bob kaj ujel?« Ribič se zasmeji in reče: »Na bob samo tebe, na črva pa sem jih več, ha, ha, ha...!«

Mija Senožetnik

NEŽKA ERŽEN

Šestnajst proč jih je štela, ko se je v naši tovarni učila tkanja. Iskre v očeh je nosila mladenka in vedno znova in znova med nas jih trosila. Zaradi njih nam je bilo z njo vedno lepo. To so bila njena in naša srečna leta.

Kasneje je bilo svetlobe v njenih očeh vedno manj. Le kadar je imela v mislih svojo deklico Andrejo ji je sreča sijala iz oči. Nikoli nas ni obremenjevala s svojimi skrbmi in ni nam razodela tisto senco v očeh. A po njenem otožnem pogledu, ujetem le v delo smo slutili njene majhne in velike bolečine.

Z njo smo se veselili življenja, ki ga je zadnja letá vsega razodela svoji hčerki. A veselje je bilo kratko, kot pesem ranjenega slavca v njegovem zadnjem spevu. Zato nam je zdaj tako hudo in tako radi bi, da bi slavec še zapel; da bi v njenih očeh še prebral tiste svetle tople iskre, s katerimi nas je zasula kot šestnajstletna mladenka, ko je prišla med nas. Se čutimo njihovo toplino in zaradi njih nam bo ob spominu na našo drago Nežko vedno toplo in lepo.

Naj ji bo zaradi njih lahka slovenska zemljica!

ZAHVALA

Ob smrti najinega dragega očeta se od srca zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sušnik Marija in Spruk Jože

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem, ki ste delili globoko bolečino z nami ob izgubi naše drage Nežke Eržen, se prisrčno zahvaljujem za sočustvovanje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo v njen prerani grob. Iskrena hvala tudi gasilcem, ki so tako dostojanstveno in ganljivo spremljali našo Nežko na njeni zadnji poti.

Tončka Perčič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za sočustvovanje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marija Pelc

Upokojili so se

METKA, POGREŠAMO TE!

Konec letošnjega junija nas je v skladišču gotovih izdelkov brisač zapustila in šla v zasluženi pokoj Metka Kališnik.

Svilanitu je bila zvesta kar 33 let; svoje delovne naloge je opravljala vestno in natančno, saj se je zavedala, da stranke ne bodo dobile pravočasno brisač, če tudi sama ne bo ekspeditivna. Zato jo bomo v skladišču pogrešali. Ker je Metka odlična poznavalka naravnih zdravilnih rastlin, jo bomo pogrešali tudi zato, ker nam je s svojo nesebičnostjo in sposobnostjo vedno svetovala prava zdravila za bolezni, ki nas tarejo. Ob odhodu v pokoj ji sodelavci želimo še mnogo zdravih let!

Tone Plahutnik

Izpolnujemo obljubo, to je naša Štupar Štefka upokojena sodelavka iz konfekcije fritirja.

ŽELIMO TI ZDRAVO IN LEPO JESEN, JOŽE!

Naš sodelovec Jože Kladnik je delal z nami skoraj štiriindvajset let. Najprej je delal kot obratni ključavničar, nato kot vzdrževalec dvigal, potem pa kot vzdrževalec barvnih in oplemenitilnih strojev. Zadnja leta smo zelo preuredili tehnološko opremo v barvarni. Jože se je tu izkazal z izjemnim potrpljenjem in izkušnjami. Upam, da bodo njegovo delo uspešno nadaljevali mlajši delavci, ki so še ostali. Jože je svoje delo opravljal zelo dobro, ni se jezil ob težavah, ki so se pojavljale pri delu.

Ko smo se pogovarjali o njegovi upokojitvi, je kar z veseljem povedal, da mu doma ne bo dolgčas, ker ima pri hiši marsikaj postoriti, ima pa tudi vnuke, ki mu bodo krajšali čas in delali veselje.

Jože, sodelavci ti želimo še mnogo zdravih, veselih in zadovoljnih let, da bi jih srečno in še dolgo preživeljal med svojimi domačimi.

Stane Zobavnik

SLAVA SUHOVRŠNIK

Še nedavno tega smo Slavko obiskali v bolnišnici na Golniku. Kot običajno je bila kljub boleznim, vedrega razpoloženja in z voljo do življenja, čeprav je pred časom preživela hud napad. S Kiko sva pokramljala z njo o vsakdanjih doživljanjih in o življenju v bolnici.

Ko sva odhajala z obiska, si ne bi mogla misliti, da bo že čez nekaj tednov za vedno prenehalo biti srce naše upokojene sodelavke Suhovršnik Slave.

V Svilanitu se je zaposlila leta 1963, prišla pa je iz Ete, kjer je prenehala z delom iz zdravstvenih razlogov. Pri nas je sprejela delo vzdrževalke prostorov v tkalnici in ga vestno opravljala vse do invalidske upokojitve leta 1985.

Kljub temu, da so jo pestile zdravstvene težave je pogumno zrla v življenje in zato nam bo za vedno ostala v spominu kot vedra in pogumna ženska.

ZA SPOMINSKI ALBUM

Praznik v dveh dejanjih

Prvo dejanje praznika: iskrene čestitke za delovni jubilej

V tovarni smo že ... trideset let ...

... dvajst let ...

Marko, kupi srečko, ne bo ti žal!

Dokaz je v rokah!

Skupnih 75 let

Gremo v kolo vsi!

Žejni res nismo bili

Pazi Cveto, obrat sledi! Eni so se pridno vrteli, drugi pa še bolj pridno za nas skrbeli!

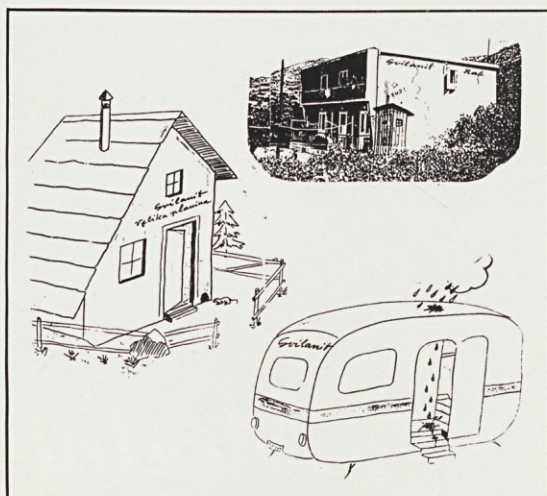
... deset let!

Z nami so praznovali tudi naši upokojeni sodelavci

Oba Kladnikova, oba Svilanitova

SREČOLOV – za počitnice brez lukenj

Najbolj veselo je bilo ob srečolovu

*Modni dodatki
za vašo samozavest*